

THE CONTENT OF INTERCULTURAL UPBRINGING OF STUDENTS

Wei Chzhueyan, Postgraduate, National Pedagogical Dragomanov University, Pirogova Str. 9, 01601 Kyiv, Ukraine, 66188584@qq.com

The article analyzes the concept of «multicultural education», «intercultural education» in the works of Ukrainian researchers. The main aim of intercultural education is the need to make society open to other cultures, to ensure the peaceful coexistence of peoples. In today's globalized world intercultural education contributes to the European integration, and helps maintain social peace in the midst of multi-ethnic society. Overcoming negative stereotypes is important to understand our own «cultural memory of the nation», which carries information about the culture of our people and respect the cultural heritage of the neighboring peoples from generation to generation. The author considers the separation of these concepts in content. The composition of intercultural education (intercultural communication, intercultural tolerance, intercultural identity) and its content is determined. It is concluded that intercultural education students aimed at developing an attitude of respect to the other, people of different ethnic backgrounds with a different way of thinking and cultural values of different nations, cultures interoperability with knowledge of the importance of our own culture and our own identity.

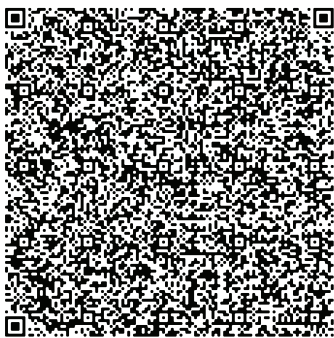
Key words: intercultural education; intercultural identity; intercultural communication; intercultural tolerance; multicultural education.

Стаття надійшла до редакції 15.04.2016
Прийнято до друку 26.05.2016

УДК 378.14.015.62

Мозальов Владислав
ORCID iD 0000-0002-1764-9063

ад'юнкт кафедри суспільних наук,
Національний університет оборони України імені Івана Черняхівського,
пр-т Повітрофлотський 28, 03049 м. Київ, Україна
ideolog7274@gmail.com

ЯКІСТЬ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ У ВИЩИХ ВІЙСЬКОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ: ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ МОНІТОРИНГУ

У статті розглядається актуальна проблема підвищення якості підготовки військових фахівців шляхом впровадження у освітній процес вищих військових навчальних закладів моніторингу якості.

Автором проаналізовані наукові погляди і підходи до елементів моніторингу якості підготовки військових фахівців, розкриті педагогічні умови моніторингу якості підготовки фахівців у вищих військових навчальних закладах. Визначено що важливою умовою забезпечення якості підготовки фахівців у вищих військових навчальних закладах, а, отже, підвищення ефективності навчального процесу у вищому військовому навчальному закладі, є систематичне одержання об'єктивної інформації про результати діяльності курсантів (слухачів) за допомогою моніторингу. Моніторинг якості підготовки фахівців буде ефективним і моніторингові дослідження будуть відображати достовірні результати та призводити до обгрунтованих висновків, коли у вищому військовому навчальному закладі діятиме спеціально створене педагогічне середовище, що сприятиме формуванню позитивної мотивації курсантів (слухачів) і викладачів щодо застосування моніторингу якості у процесі підготовки фахівців.

Ключові слова: контроль; моніторинг; педагогічні умови; система військової освіти; управління; якість підготовки.

Вступ. Забезпечення якості освітніх послуг на основі проведення моніторингу якості є однією з умов діяльності вищих військових навчальних закладів (далі ВВНЗ) згідно з основними принципами в основі яких лежить Болонський процес.

На часі створення умов, за яких моніторинг якості підготовки фахівців у ВВНЗ буде здійснюватися більш ефективно. Комплекс педагогічних умов це певне поєднання цілей, явищ, дій. Якщо досліджувані умови будуть доповнювати в

повній мірі одна одну можна досягти основної мети. Метою дослідження є визначення та обґрунтування педагогічних умов моніторингу якості підготовки фахівців у ВВНЗ.

У філософії умови – це те, від чого залежить щось інше (зумовлене), що робить можливим наявність речі, стану, процесу. Тому під умовами розуміємо те, від чого залежить предмет, що розглядається, чи сукупність предметів, їх існування, взаємодія, функціонування й розвиток.

Педагогічна наука застосовує поняття «педагогічні умови», що означає супутні фактору педагогічні обставини, які сприяють прояву педагогічних закономірностей, зумовлених дією факторів. І. Лернер надає педагогічні умови як фактори, що забезпечують успішне навчання (Лернер І. Я. 1980, с. 96). Ю. Бабанський визначає педагогічні умови навчання як становище, в якому компоненти навчального процесу подані в найкращому взаємовідношенні, що надає можливість викладачеві плідно викладати, управляти навчальним процесом, а учням успішно навчатись (Бабанський Ю. К., 1982, с. 192).

Мета статті – проаналізувати наукові погляди і підходи до елементів моніторингу якості підготовки військових фахівців, розкрити педагогічні умови моніторингу якості підготовки фахівців у вищих військових навчальних закладах.

Педагогічні умови моніторингу. Сьогодні важко уявити існування системи управління освітнім середовищем без такої важливої складової як моніторинг якості підготовки фахівців. На нашу думку, враховуючи військову специфіку, під сутністю педагогічних умов моніторингу якості підготовки фахівців у ВВНЗ будемо вважати сукупність явищ, вимог, критеріїв та обмежень, що сприяють ефективному здійсненню моніторингу якості підготовки фахівців у ВВНЗ, а також його безперервному продуктивному застосуванню з метою вивчення процесу підготовки, що дозволяє простежити динаміку якісних змін у її процесі та вчасно скоригувати його відповідно здібностей та потреб замовників та інших зацікавлених сторін.

Чітко сформульована мета, розроблені завдання, обов'язкове дотримання певної системи принципів, реалізація комплексу означених функцій є основними вимогами, дотримання яких забезпечує функціонування моніторингу якості підготовки фахівців у ВВНЗ. Тільки за таких умов можливе його безперервне продуктивне застосування, яке дозволить простежити динаміку якісних змін підготовки та вчасно скоригувати її відповідно здібностей та потреб курсантів (слухачів). Тому впровадження моніторингу якості у процес підготовки фахівців у ВВНЗ через розроблення мети, завдань, функцій й принципів, критеріїв й показників моніторингу у відповідності до сучасних державних та європейських стандартів вважаємо важливою педагогічною умовою, що стане шляхом підвищення його ефективності, що в свою чергу

напряму вплине на підвищення якості підготовки фахівців у ВВНЗ.

Сьогодення вимагає такої методики оцінки якості підготовки фахівців у ВВНЗ, яка об'єктивно дозволить оцінювати реальні знання курсантів (слухачів), рівень їх професійної компетентності. Підґрунтям такого оцінювання повинні стати фундаментальність підготовки, що формує світогляд випускників у відповідних сферах знань, її професійна спрямованість, що дозволяє швидко адаптуватись до специфічних життєвих умов та виконувати конкретні обов'язки у воєнній сфері, наявність творчого потенціалу, вміння реалізації отриманих знань на практиці, високоморальні особисті якості випускників. Необхідність об'єктивної оцінки з метою забезпечення якості підготовки фахівців у ВВНЗ потребує впровадження моніторингу якості їх підготовки на рівні вищих військових навчальних закладів.

На основі аналізу підходів до розуміння сутності, структури, умов, результатів моніторингових процесів у вищих навчальних закладах, що подані у дослідженнях сучасних українських учених Н. Байдацької (Байдацька Н. М., 2006, с. 386-389), І. Булах (Булах І. Є., 2003, с. 212), Л. Кайдалової (Кайдалова Л. Г.), Л. Коробович (Коробович Л. П., 2010, с. 10), Т. Олендр (Олендр Т. М., 2010, с. 73-75), Г. Цехмістрової (Цехмістрова Г. С., 2005, с. 66-72) було зроблено висновок, що у сучасній педагогічній науці та практиці ще не склалося єдиного підходу до розуміння моніторингу, умов його організації, ефективного застосування й результативності, включаючи фахову спрямованість змісту впроваджуваного моніторингу.

У світовій практиці застосовують моніторинг, як правило, скрізь де необхідно вивчати об'єкт у розвитку, порівнювати фактичний стан з запланованим. Необхідними умовами забезпечення ефективності моніторингу є безперервність, стабільність, надійність.

Поділяємо думку Н. Бенькович яка вважає, що перевірка якості підготовки фахівців на будь-якому етапі – це одночасно й перевірка якості діяльності викладача, якості організації навчального процесу, де основним результатом є професійна компетентність випускника (Бенькович Н. В., 2013, с. 30–38). Тобто, для ефективного управління процесом підготовки на рівні навчального закладу необхідно постійно відстежувати як якість результатів підготовки, процесу підготовки так й умов, у яких він протікає.

Інформаційною основою якості підготовки фахівців є моніторинг, спрямований на отримання оперативної та достовірної інформації про якість результатів підготовки та умов їх досягнення, тому його основною метою є забезпечення інформацією замовників та інших зацікавлених сторін про якість підготовки курсантів (слухачів) у будь-який момент часу. У підготовці висококваліфікованих, компетентних офіцерів-фахівців зацікавленими сторона-

ми є держава, суспільство, Збройні Сили, курсанти (слухачі) й, безпосередньо, вищий військовий навчальний заклад, що здійснює підготовку, тому необхідно ураховувати інтереси всіх цих сторін.

Проаналізувавши всі розглянуті вимоги з боку зацікавлених сторін щодо рівня якості підготовки фахівців у ВВНЗ, можна виділити загальні критерії, які відповідають запитам усіх суб'єктів: сукупність теоретичних знань випускників та здатність їх застосовувати на практиці; сукупність сформованих професійних компетентностей; рівень розвитку професійно значимих особистісних якостей (відповідальність, творча ініціатива, комунікабельність, критичне мислення, аналітичні здібності тощо); рівень загальної культури; фізичне здоров'я.

ВВНЗ повинен забезпечити якомога вищий рівень усіх компонентів якості не зважаючи на те що у сторін, зацікавлених у якості підготовки фахівців, усі названі її складові мають різну пріоритетність. Тому основною метою діяльності вищого військового навчального закладу, який інтегрує інтереси усіх зацікавлених сторін, вважаємо саме забезпечення високого рівня якості підготовки фахівців у ВВНЗ та усіх її складових. Та розглядаючи моніторинг якості підготовки фахівців у ВВНЗ, де складовими ми обрали якість вимог, якість умов, якість процесу і якість результату підготовки, основними його завданнями вважаємо саме їх дослідження у ВВНЗ, тобто:

- збір фактичного матеріалу, розроблення критеріїв, на основі яких досліджується стан й функціонування процесу підготовки фахівців у ВВНЗ, визначається його ефективність;

- своєчасне виявлення й аналіз відхилень та змін, що виникають під час підготовки; факторів, що викликають їх; причин, що ускладнюють оптимальний хід процесу підготовки або негативно впливають на нього з метою попередження негативних тенденцій;

- вивчення умов та засобів, що сприяють підвищенню результативності процесу підготовки;

- прогнозування розвитку найважливіших процесів підготовки;

- більш повне задоволення запитів особистості в інтелектуальному, культурному й моральному сенсі, суспільства та Збройних Сил України – у підготовлених офіцерах.

Тому вирішення перерахованих завдань у результаті здійснення своєчасних коригуючих дій сприятиме зменшенню різниці між фактичним станом підготовки військових фахівців та бажаним.

Об'єктом моніторингу є процес підготовки у вищому військовому навчальному закладі. Предметом моніторингу є якість підготовки фахівців у ВВНЗ. Суб'єктами моніторингу виступають науково-педагогічні працівники, адміністрація, замовники, курсанти (слухачі) і саме їх думка є найважливішою у контексті якості підготовки фахівців у ВВНЗ.

Впровадження моніторингу у ВВНЗ передбачає визначення загальних напрямків і конкретних параметрів, найбільш значимих у підготовці сучасних офіцерів. Різні аспекти впровадження моніторингу якості підготовки військових фахівців розглядаються у роботах А. Зельницького (Зельницький А. М., 2014, с. 111-127), Ю. Приходька (Приходько Ю. І., 2015, с. 3-15) В. Телелима (Телелим В. М., 2014, с. 3-13) та інших учених. Сутність підготовки та умови формування професійно важливих якостей особистості офіцера в сучасних умовах, розкрив у своїх дослідженнях А. Вітченко (Вітченко А. О., 2014, с. 24-27). Враховуючи особливості підготовки військових фахівців, визначимо основні критерії якості їх підготовки, що за результатами поданого теоретичного аналізу дослідження маємо поділити на три групи: якість умов підготовки, процесу та результату.

Результати дослідження. Кожному виду діяльності, тобто системі функцій, повинна відповідати підготовка, яка ґрунтується на необхідній сукупності наступних якостей та знань: моральні якості, розумові якості, фізичні якості, загальний розвиток, спеціальні знання, досвід.

Особливо важливим у підготовці військових фахівців є сформованість компетентнісної моделі випускника ВВНЗ. На думку Н. Гізатулліної використання компетентнісної моделі в освіті передбачає принципові зміни в організації навчального процесу, в управлінні ним, в діяльності викладачів, в способах оцінювання освітніх результатів студентів в порівнянні з навчальним процесом, заснованим на концепції «засвоєння знань». Основною цінністю стає не засвоєння певної суми відомостей, а освоєння студентами таких умінь, які дозволяли їм визначати свої цілі, приймати рішення і діяти в типових і нестандартних ситуаціях (Гізатулліна Н. Н., 2016, с. 17-21).

У структурі компетентнісної моделі офіцера-випускника ВВНЗ компетентності, якими він має оволодіти за період навчання, розміщено на трьох ієрархічних рівнях. На першому рівні подається інтегральна якість – власне компетентність випускника. На другому – інтегральна якість розгалужена на дві складові: ключові і професійні компетентності. На третьому – ключові компетентності представлені трьома показниками: соціально-особистісні, загальнонаукові і інструментальні, а професійні – двома: загально-професійні і спеціалізовано-професійні.

Ядро моделі випускника ВВНЗ становлять ключові компетентності. Вони мають двояку природу. По-перше, вони не є професійно обумовленими, бо ними мають оволодіти всі сучасні фахівці незалежно від сфери їх діяльності. По-друге, є професійно значущими, оскільки становлять основу для професійних компетентностей, створюючи їм необхідне підґрунтя для всебічної реалізації.

Таким чином, у сучасних умовах важливим є забезпечення не тільки рівня підготовки, але й характеру соціальної поведінки. Знання, уміння та навички повинні бути доповнені розвиненими якостями, придбаними цінностями й готовністю до різних життєвих ситуацій. Так характеризують компетентності, що відбивають більш високий рівень підготовки.

Враховуючи, що перед вищим навчальним закладом постає завдання формування високодуховної творчої особистості офіцера-професіонала, готової не тільки усвідомлено й системно сприймати навчальну інформацію, але й самостійно добувати нові необхідні знання, генерувати нові ідеї, мати потребу у творчому способі життя, сучасна підготовка повинна бути спрямованою на те, щоб розкрити природні можливості кожної людини, розширити їх й максимально використати для розвитку її особистості. Тому необхідним критерієм якості підготовки як процесу вважаємо якість застосованих методів навчання, де важливими показниками є використання на ряду з традиційними і інноваційних технологій навчання під час проведення навчальних занять різними формами та методами.

Особливу увагу необхідно звернути на проблему оцінювання знань курсантів (слухачів), яка постає перед кожним викладачем вищої військової школи. Сучасні вимоги до якості засвоєних знань та набутих вмінь змушують шукати принципово нові шляхи підвищення ефективності системи навчання за рахунок такої організації навчального процесу, що якомога ширше використовувала б творчий потенціал курсантів (слухачів). Остаточним показником якості підготовки майбутнього військового професіонала вважаємо якість фахівця, що інтегрує такі складові:

1) якість потенціалу організації підготовки, тобто якість контингенту абітурієнтів, рівень кваліфікації професорсько-викладацького складу, якість матеріально-технічного забезпечення й інформаційно-комунікаційні ресурси;

2) якість процесу, тобто рівень організації навчального процесу, якість навчальної діяльності курсантів (слухачів), якість педагогічних технологій, якість контролю;

3) якість результату підготовки, тобто рівень засвоєних знань, набутих вмінь, навичок та здатність застосовувати їх на практиці, рівень сформованих компетентностей, рівень сформованих професійно значимих якостей, готовність випускника до здорового способу життя та рівень фізичного здоров'я.

На основі аналізу науково-педагогічної літератури щодо вивчення факторів, що забезпечують ефективність моніторингу якості підготовки фахівців у ВВНЗ й уможлиwiająть його результативність, робимо висновок, що моніторинг буде дієвим за умови, що суб'єкти процесу підготовки мотивовані на його здійснення.

Стає очевидним, що в організації моніторингу якості підготовки фахівців у ВВНЗ важливими є питання періодичності проведення вимірів, їх циклічності та динамічності, де не всі показники мають однакову динаміку: для одних має сенс робити один вимір раз у кілька років, інші змінюються дуже швидко. Природно, що наявність численних повторювань, звичайно, ускладнює не тільки облік результатів та процес їх виміру, але й стає можливим ефект звикання курсантів (слухачів) до самої процедури, до розв'язуваних питань, негативними наслідками чого можуть стати формування стереотипу їх відповідей під час опитувань, тестувань та анкетувань, свідоме перекручування результатів, формування негативного ставлення курсантів (слухачів) до впровадження моніторингу у процес їхньої підготовки. Щоб цьому запобігти, безумовно потрібно, враховуючи основні принципи моніторингу, планувати періодичність моніторингових процедур таким чином, щоб негативний вплив їх був мінімальним. Фахівці, що розробляють моніторингові програми та здійснюють моніторингові процедури, повинні формувати атмосферу довіри, спонукати до якісної роботи під час моніторингу, завжди підкреслюючи основну мету цієї діяльності, пояснюючи, на що вона спрямована та до яких результатів може привести. Спрямування підготовки окремого курсанта (слухача), навчальної групи, інституту (факультету) взагалі на її вдосконалення мотивує курсантів (слухачів) щодо застосування моніторингу якості у процесі підготовки фахівців у ВВНЗ. За таких умов курсант (слухач) буде перш за все сприяти якості проведених моніторингових досліджень, особисто буде зацікавленим у якості інформації, що надається для аналізу.

На нашу думку, необхідно підвищувати зацікавленість до моніторингу не тільки в курсантів (слухачів), а також у викладачів, тому як викладач – інший суб'єкт моніторингової діяльності – також потребує певних спонукань, що формує його мотивацію у вказаному виді діяльності. При впровадженні моніторингу у процес підготовки фахівців адміністрація ВВНЗ повинна розуміти, по-перше, що якість і ефективність управлінських рішень буде напряму залежати від якісних моніторингових процедур і по-друге – кінцевий результат буде залежати від компетентності фахівців, відповідальних за його проведення.

Висновки. Відповідно до мети дослідження у статті проаналізовано наукові погляди і підходи до елементів моніторингу якості підготовки військових фахівців, розкриті педагогічні умови моніторингу якості підготовки фахівців у вищих військових навчальних закладах.

Таким чином, моніторинг якості підготовки фахівців у ВВНЗ буде ефективним і моніторингові дослідження будуть відображати достовірні результати та призводити до обґрунтованих висновків,

коли у вищому військовому навчальному закладі діятиме спеціально створене педагогічне середовище, що сприятиме формуванню позитивного ставлення курсантів (слухачів) і викладачів до застосування моніторингу якості у процесі підготовки фахівців. Зазначене педагогічне середовище стає можливим за умови залучення курсантів (слухачів) до самомоніторингу навчальних досягнень з ме-

тою стимулювання їхнього професійного розвитку, з однієї сторони, та формування готовності викладачів до здійснення моніторингу якості у процесі підготовки курсантів (слухачів), з іншої. Тому перспективною на думку автора є дослідження проблем ефективності управління педагогічною системою у ВВНЗ шляхом впровадження новітніх підходів до моніторингу якості підготовки фахівців.

Література

1. **Бабанский Ю. К.** Проблемы повышения эффективности педагогических исследований / Ю. К. Бабанский. – М.: Педагогика, 1982. – 192 с.
2. **Байдацька Н. М.** Огляд форм і методів здійснення моніторингу якості навчальних досягнень студентів / Н. М. Байдацька // Гуманізм та освіта. Зб. матеріалів VIII міжн. наук.-практ. конф., м. Вінниця, 19-21 вересня 2006р. – Вінниця: УНІВЕРСУМ – Вінниця, 2006. – С. 386–389.
3. **Бенькович Н. В.** Система мониторинга качества профессиональной подготовки будущих экономистов в высшем учебном заведении / Н. В. Бенькович // Вестник «ТИСБИ»: науч.-информ. журнал ун-та управления «ТИСБИ». – Россия, Казань, 2013. – № 2. – (Серия – ЮНЕСКО: образование, наука, культура), С. 30–38.
4. **Булах І. Є.** Система управління якістю медичної освіти в Україні. Монографія. / І. Є. Булах, О. П. Волосивець, Ю. В. Вороненко – Д.: «Арт-ПРЕС», 2003. – 212 с.
5. **Вітченко А. О.** Особливості формування професійної компетентності магістрів військового управління / А. О. Вітченко, Л. М. Свиначук. – Вісник Національного університету оборони України ім. Івана Черняхівського – К.: НУОУ, 2014 – Вип. 6 (43) – 405 с.
6. **Гизатуллина Н. Н.** Компетентностный подход – новая модель образования. / Н. Н. Гизатуллина, Р. А. Фахрутдинова. – Тенденции развития науки и образования. Сборник научных трудов, по материалам международной научно-практической конференции 30 апреля 2016 г. Часть 1 Изд. НИЦ «Л-Журнал», 2016. – 60 с., DOI:10.18411/lj2016-4-08.
7. **Зельницький А. М.** Теоретичні та методологічні засади моніторингових досліджень якості підготовки військових фахівців / А. М. Зельницький, Ю. О. Черних. – Збірник наукових праць «Військова освіта» Національного університету оборони України ім. Івана Черняхівського. – 2014. – №1 (29). – 224 с.
8. **Кайдалова Л. Г.** Моніторинг якості професійної підготовки інженерів-технологів. [Електронний ресурс] / Л. Г. Кайдалова. – Режим доступу: <http://do.gendocs.ru/docs/index-344672.html>.
9. **Коробович Л. П.** Педагогічні умови моніторингу результативності навчального процесу в системі педагогічного менеджменту приватного вищого навчального закладу [Електронний ресурс] / Л. П. Коробович // Теорія та методика управління освітою. Електронний журнал ун-ту менеджменту освіти. – 2010. – № 5. – С. 10. – Режим доступу до журн.: <http://tme.umo.edu.ua>.
10. **Лернер И. Я.** Процесс обучения и его закономерности. / И. Я. Лернер – М.: Знание, 1980. – 96 с.
11. **Олендр Т. М.** Єдина моніторингова система управління освітою як ефективний механізм підвищення якості освітніх послуг / Т. М. Олендр // Освіта та наука на хіміко-біол. факульт. ТНПУ ім. В. Гнатюка (1940-2010): матер. регіон. наук.-практ. конф. – Тернопіль, 2010. – С. 73–75.
12. **Приходько Ю. І.** Інноваційна спрямованість військової освіти: поняття та сутність, рушійні механізми. / Ю. І. Приходько, В. М. Телелим. – Збірник наукових праць «Військова освіта» Національного університету оборони України ім. Івана Черняхівського. – 2015. – №1 (31). – 256 с.
13. **Телелим В. М.** Моніторинг в системі військової освіти. / В. М. Телелим – Збірник наукових праць «Військова освіта» Національного університету оборони України ім. Івана Черняхівського. – 2014. – №1 (29). – 224 с.
14. **Цехмістрова Г. С.** Моніторинг якості професійної туристської освіти / Г. С. Цехмістрова // Вища школа – 2005. – № 1. – С. 66–72.

КАЧЕСТВО ПОДГОТОВКИ СПЕЦИАЛИСТОВ В ВЫСШИХ ВОЕННЫХ УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЯХ: ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ УСЛОВИЯ МОНИТОРИНГА

Мозалёв Владислав, адъюнкт кафедры общественных наук Национального университета обороны Украины имени Ивана Черняховского, Воздухофлотский пр-т 28, 03049 г. Киев, Украина, ideolog7274@gmail.com

В статье рассматривается актуальная проблема повышения качества подготовки военных специалистов путем внедрения в образовательный процесс высших военных учебных заведений системы мониторинга качества.

Автором проанализированы научные взгляды и подходы к элементам системы мониторинга качества подготовки военных специалистов, раскрыты педагогические условия мониторинга качества подготовки специалистов в высших военных учебных заведениях. Определено, что важным условием обеспечения качества подготовки специалистов в военных вузах, а, следовательно, повышения эффективности учебного процесса в высшем военном учебном заведении, является систематическое получение объективной информации о результатах деятельности курсантов (слушателей) с помощью мониторинга. Мониторинг качества подготовки специалистов будет эффективным и мониторинговые исследования будут отражать достоверные результаты и приводить к обоснованным выводам, когда в высшем военном учебном заведении будет действовать специально созданная педагогическая среда, которая будет способствовать формированию положительной мотивации курсантов (слушателей) и преподавателей к применению мониторинга качества в процессе подготовки специалистов.

Ключевые слова: контроль; мониторинг; педагогические условия; система военного образования; управление; качество подготовки.

THE QUALITY OF TRAINING SPECIALISTS IN HIGHER MILITARY EDUCATIONAL INSTITUTIONS: PEDAGOGICAL CONDITIONS OF MONITORING

Mozalov Vladislav, an adjunct of the Department of Social Sciences of National Defense University of Ukraine named after Ivan Cherniakhovsky, ave. Povitroflotsky 28, 03049 Kyiv, Ukraine, ideolog7274@gmail.com

The article describes an urgent problem of improving the quality of military specialists' education through implementation of higher military education quality monitoring system in the educational process as an important educational requirement.

The author analyzed scientific views and approaches to elements of quality monitoring system of military specialists, revealed pedagogical conditions for monitoring the quality of training in higher military educational institutions. It is determined that an important condition for ensuring the quality of training in higher military educational establishments and increase of the efficiency of educational process in higher military educational institution is a systematically receiving of objective information about the performance of cadets (listeners) through monitoring.

Monitoring is an information basis for the quality of specialist training, it aims to obtain operative and reliable information about the quality of training results and the conditions of their achievement, that's why its main purpose is to provide information to customers and other stakeholders about the quality of cadets (listeners) at any time. In training highly competent officers stakeholders are the state, the society, the Armed Forces, cadets (listeners) and directly higher military educational institution which provides training, so interests of all these parties must be taken into account.

Quality monitoring of training in higher military educational establishments will be effective and monitoring studies will reflect accurate results and lead to a reasonable conclusion when higher military educational institution will operate peculiar pedagogical environment that will facilitate the organization of positive motivation of cadets (students) and teachers on the use of quality monitoring in the educational process.

Key words: control; monitoring; pedagogical conditions; military education system; management; quality of training.

Стаття надійшла до редакції 21.04.2016

Прийнято до друку 26.05.2016